

teit niet.
len. Maar
de van de
de Kerk
meerdere
dit con-
ologische
e Kerken
versteit is
alle Gere-
en te zijn,
sympathie
aarm de
orden ge-
dysvriend
bevat.
— want
eerde be-
het een
eginselen,
elormoerd
eologische
met de
sterk ook
ersiteit bij
noveren-
n en haar
en Kerk
ij tegelijk
de facult-
et de Ge-
Niet eerst
en, maar
er Hooge-
t Gerefor-
En vol-
hebben
het voet-
ader ver-
le Kerken
edrongen.
19 heeft
n geheel
eisch ge-
fessoren
formeerde
k, dat de
end moest
de Kerke-
den zijn.
eologische
te Gerefor-
dan ook
aan den
eginsel te
dit toe,
dan zal
n moeilij-
te staan
eisch van
er contact
et het toe-
teit zocht.
eken met
Kerk, om-
it te ver-
formeerde
en de Ge-
ta maakten
en de Ge-
n het Ge-
dat de
even om-
kbn, dan
ode dezer
ig, of de
en daarna
Kerk naar
beginselen
en meest
niversiteit
aan en ze
alleen te
formeerde
de Waar-
te hiervan
de Kerk,
at dit wel-
e Kerken,
den ooge-
teit onder
et anders
eologische
e Kerken
stemmen
de meest
t, waartoe
icht, niet
je Univer-
voor heel
en zou
idovriend
e Univer-
aan deze
haar be-
verloren
n faculteit
enis van
et alleen
naar even-
door de
are hooge-
dicht nich-
den in de
ndsvriend
k in die
moge-
waarheid
de Vrije
e Kerken
ur opege-
formeerde
ardour ze
van haar
ingeboet.
ezen, dan
gevallen
voor alle
tenigings-
huid, dat
n niet bij
kerkelijke
i. Indien

heel de Gereformeerde geestdijheid in ons vaderland in één Gereformeerde Kerk zich openbaarde, zou het probleem daarmee van zelf opgelost wezen. En deze oplossing zou de meest ideale wezen. Want met de Synode van zulke een Gereformeerde Kerk zou de Vrije Universiteit een verband kunnen sluiten dat wel den meesten waarborg voor de zuiverheid van haar Theologische faculteit haar bood.

Duurtetoelag bij de predikantstracumenten.

Aangezien gebleken is, dat het schrijven door het moderamen op last der Generale Synode aan alle Kerkeraden gericht in zake den duurtetoelag bij de predikantstracumenten, niet door alle Kerkeraden ontvangen is, verzoekt de scriba van het moderamen om het in de *Herant* op te nemen.

Gaarne voldoen we aan dit verzoek.

Het schrijven luidde aldus:

Wetervriend en Eerwaarde Broeder!

De Synode heeft met algemeene stemmen in hare vergadering van 31 Augustus besloten uit te spreken, dat met het oog op de bijzondere tijdsomstandigheden, het recht en billijk is om aan de predikanten een duurtetoelag bij hun traktement te geven van minstens 12 pCt.

Daarbij heeft zij aan het Moderamen opgedragen, bij afzonderlijke circulaire dit besluit aan de Kerken mede te deelen, daar deze aangelegenheid naar het oordeel der Synode zeer dringend van aard is en dus gemeentelijk uitsluit kan lijden en dit haar besluit onmiddellijk aan de Kerken dient te worden bekend gemaakt.

Het Moderamen, deze opdracht vervullende, spreekt het vertrouwen uit dat gij naar dit advies zult handelen.

Gode bevelen,

het Moderamen voornoemd.

J. H. LANDWIJCK, *Præsies.*

B. VAN SCHILLEN, *Assessor.*

G. KUIJER, *Scriba.*

A. DE GEUS, *Scriba.*

Dr. H. H. K.

Leestafel.

1. *STEDEN DER TIJD.* Maandschrift voor Christendom en Cultuur. October. Utrecht. G. J. A. Ruys, 1917.

De October-Aflevering van dit Maandschrift opent met een klaar en duidelijk artikel van Mr. Th. HEERKENS: De komst van het Ewige Kiezerrecht. Het Kiezerrecht waarvan de grondgedachte is: «dat de verschillende politieke partijen in de Kamer naar evenredigheid hunner gestalterkte in het land moeten vertegenwoordigd zijn en dat iedere partij de gelegenheid moet hebben om hare eigen mannen te stemmen.» Het Ewige Kiezerrecht, dat, sindsdien wij, vredehoudende menschen, in het midden van den woedenden strijd, die Europa verscheurt, mogen blijven, in 1918 komt. Het Kiezerrecht waarvoor Mr. HEERKENS, daartoe aangerocht door de Redactie van *STEDEN DER TIJD*, in deze bijdrage zijn oordeel uitsprekt. Een bijdrage waarin hij wijst op de overvloedigheid en de onmisbare voordelen er van, maar ook, en dat ook zeer uitvoerig en overtuigend, op de gevaren er aan verbonden. Waar dan nog als bezwaar bij komt dat in den eersten tijd zal worden gevoeld: «Het Ewige Kiezerrecht komt als diep, ingrijpende Kiesrecht hervorming, het komt tegelijk met zoogenoemd algemeen kiesrecht, het leidt een nieuw tijdperk in, en het brengt toch geen definitieve oplossing van het Kiesrecht-vraagstuk.» «Het Ewige Kiezerrecht komt dus op een ongelogen tijd.»

Volgt een artikel van J. PETHUS: DE AANVAKSELINGE NATUUR, waarin hij van den Vlaamsche schrijver: FELIX TIMMERMAN, diens werk *PALMIER*, waarvan thans, bij P. N. V. Kampen en Zo. te Amsterdam, een derde druk verscheen, bespreekt. In den hoofdpersoon, den lustigen PALMIER, ziet hij het beeld van het aanvankelijke natuurlijke en heel het boek is hem een gedicht over de aanvankelijke natuur. «En daarom moeten wij het bijzondere succes van dit boek verklaren uit den troost dien de ontuchtterde beschafte menschen hier vindt, omdat hij ziet dat het natuurlijke, onbeschaafde, ongewone ook nog een zijde van louter schoonheid heeft. Het natuurlijke is in zijn aanvang niet alleen hartstocht en blinde drift, verpichting en haat, wanorde en dood, doch de natuur singt ook een stil lied, geeft een balsom voor veel smart, leugt als de tijd veel scherp en diep verdriet.» Dan, een artikel van PAUL DR. J. R. SLOTEMAKER DE BAUNIE over LEONHARD RAGAR, een van de Religieuze-Sociale in Zwitserland. P. MINDERHAAR geeft het slot van zijn in Juli begonnen opstel over den dichtster RAGAR, MARIA RAGAR, en Dr. H. KOFFERBRO schrijft breedvoerig en aangrijpend onder den titel: EEN STUK UIT ARMENTIEN van het lieden der Armeniërs, onder het fatiekt Jong-Turken-don van het herhorren: Osmaanse rijk. «Een bloedstroom klagt nu al jaren lang, maar inzonderheid sinds den jare 1915 van uit het alomde land van Anatoli, tot het hart en weten van het Christelijk Europa. «Een BUITENLANDSCHE KRONIEK handelt de heer H. L. BAARRE over den strijd om de oude Bijbellanden, in verband met den tegenwoordigen wereldoorlog. Als slot 'n LEESTAFEL.

2. *GEREFORMEERD THEOLOGISCH TIJDSCHRIFT.* Redactie Dr. G. Ch. Aalderks, Prof. Dr. T. Hoekstra, Dr. G. Keizer, Dr. C. Lindeboom en Prof. Dr. J. Ridderbos. Uitgave van E. J. Bosch (Jaan, Nijverdal).

In het jongste Nr. van dit Tijdschrift allererst een artikel van Prof. Dr. A. G. HONIG: DE MODERNE POSITIEVE THEOLOGIE IN DUITSLAND, waarin hij dan het begin eener bespreking geeft, die hij in het volgende Nr. hoopt te beëindigen, van de dissertatie over dit onderwerp, waarmede Dr. J. THUS zich den 9en Juli l. d. graad van doctor in de Theologie aan onze V. U. verwerft. Vervolgens een bijdrage van een Duitschen geleerde en wel van Prof. Dr. ED. KÖNIG te BONN waarin deze een weerlegging geeft van Dr. AALDERKS' bedenkingen in het Juni-Nr. tegen hemgeen bij Dr. KÖNIG, over Exodus 6: 1-2 had geschreven. Daarop volgt dan weer als derde artikel, onder den titel: EXODUS 6: 1 en de PANTATHEOCENTRIE, een duip van Dr. AALDERKS.

In een artikelje docert Dr. H. W. SMIT 'Beginnelen der Ethiek naar Herman Lotze.' Iets wat dan hierop neer komt, dat ver in den menschenlijken geest bestaan ethische faculteiten en disposities; dat er een ethische wereldorde bestaat; en dat er een harmonische relatie bestaat tusschen beide. «Men kan het ook eenvoudiger zeggen; dan, hoe dit zij, dat zijn beginselen waarvan de kennis zeer zeker geen monopolie van LOTZE is en waarvan ook de

ethicus, die tegen LOTZE's filosofie zijn bedenkingen heeft, in zijn ethiek uitgaat. Dr. RULLMANN zocht voor de KRONIEK. Aan het slot RECHTEN.

3. *CHRISTELIJK VROUWENLEVEN.* Drink en uitgave van E. J. Bosch (Jaan, Nijverdal). Behalve het stichtelijk stuk en de Kroniek, vindt men in het October-Nr. Luther als Hervormer van Opvoeding en Onderwijs door Mr. W. KLINKERT; van FRANKIE V. D. BORCH v. VERWOLDE twee artikelen, het een over MEYERUS NECKER als «Zwitserse opvoedkundige uit de 19e eeuw», het ander over LITTERATUUR EN LEVEN. Verder sleis over het ontstaan van kleuren door MARG. VERWIJ. MEYER v. HOOGSTRATEN—SCHÖCH geeft haar derde stuk over de predikant JUSTE JOOSTING en een ander waarin zij Bienen- en Buitenlandsche Bladen bespreekt. Als slotartikel EEN BEZOEK AAN 's HIERENLOO door Meij. J. H. KUYPER.

4. *ONS ARBEIDAL* te Serie. Zutphen. J. B. V. D. BRINK en Co.

Onder dezen titel van Arbeid en Tughuis wenschte de Zutphense Firma populaire Brochure-reksen uit te geven waarin de verschillende Richtingen en Secten onder dagen zullen worden besproken. Een *GEREFORMEERD VOLKSUITGAVE*. De 1e eerste reeks of serie zal uit 10 Nrs bestaan. Van die Serie ontvangten wij No. 1 waarin Dr. J. WATERINK te Zutphen, in alphabetische volgorde, een verklaring of vertaling geeft van ONZE LAATSTE WOORDJES op godsdienstig en kerkelijk terrein. Ik kan de onderneming, die in een bestaande behoefte voorziet, niet anders dan een welkom toewenschen.

5. Laat mij ook nog de aandacht mogen vestigen op ons geillustreerd weekblad *TIMOTHYUS*, Zwolle. L. A. RIVIERA en VOORHOUT. Met het No. van 6 October opende het zijn 23sten jaargang. Een *PROFESOR* tevens waarmede, zoo naar tekst als illustratie, zijn ouden, welverdienende roem handhaaft.

G.

Officiële Berichten.

Classis 'a Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk te 'a Gravenhage bericht, dat de classis 'a Gravenhage D. V. vergaderen zal te 'a Gravenhage op Dinsdag 13 November a.s. gewone tijd en plaats. Punten voor het Agendum worden ingewacht vóór Dinsdag 23 October a.s. bij den scriba, Witte de Witstraat 24, 'a Gravenhage. Namens den Kerkeraad voornoemd, W. H. L. KUIJER, *Scriba.*

Classis Dordrecht.

De Raad der roepende Kerk van Pattershoek bericht aan de Kerken der Classis Dordrecht, dat de vergadering der Classis D. V. zal worden gehouden op Donderdag 8 November a.s. Punten voor het Agendum worden ingewacht vóór 25 October.

Namens den Kerkeraad, Dr. A. VOOGEL, *Præsies.* J. A. v. D. BRUGGE, *Scriba.* Pattershoek, 9 Oct. 1917.

Classis Alkmaar.

De Classis Alkmaar zal D. V. vergaderen te Den Helder, op Woensdag 7 Nov. a.s. Stukken voor 't Agendum te zenden aan de Ds. Stadig te Den Helder.

Namens de Roepende Kerk, J. ASBRING, *Præsies.* K. BIERSTEEK, *Scriba.* Krabbendam, Oct. 1917.

Classis Breukelen.

De c.v. vergadering van de kerken der classis al D. V. gehouden worden den 1sten Nov. te Breukelen. Stukken en punten voor 't Agendum op te zenden tot 22 October aan den eerstouder-geteekende.

Namens den Raad der Roepende Kerk te Mijdracht, Dr. J. v. Loo, *Præsies.* L. DE KROEK, *Scriba.* Mijdracht, 8 Oct. 1917.

Aan de Gereformeerde Kerken in Nederland wordt door Deputaten voor de Correspondentie met de Hooge Overheid bekend gemaakt, dat sinds de laatste op de lijst der kerken voornoemd voor de eerste maal is geplaatst: onder No. 917 «de Gereformeerde Kerk te Nieuwbrug aan den Rijn», burgerlijke gemeente Bodegraven en Waarder; en dat daarop, als inen-gesmolten zijn geschrapt de Gereformeerde Kerken te Scheveningen A. en B. onder No. 484 en 485 en daarop zijn herplaatst onder No. 918 als «de Gereformeerde Kerk te Scheveningen».

Namens Deputaten voornoemd, H. BOUWMAN.

Generale Synode der Gereformeerde Kerken.

Tiende zitting, Donderdagmorgen 6 Sept. De Voorzitter opent de vergadering, laat zingen Psalm 98: 2, leest Psalm 98 en gaat over in gebed.

De notulen van Woensdag 5 Sept. worden gelezen en goedgekeurd. Prof. Lindeboom rapporteert over punt E. (Voorstel van de Part. Synode van N.-Holland, dat de Generale Synode werkzaam zij, opdat aan militairen, die conscientiebezwaar hebben om op Zondag te reizen, bij eventueel verlof zooveel mogelijk vrijheid verleend worde, om in plaats van Zondagavond Maandagmorgen naar hun ligplaats terug te keeren).

De Synode besluit zich te wenden tot de militaire overheden om te beproeven, of niet zij te verkrijgen zulk een regeling van het verlof, dat aan militairen, die conscientiebezwaar hebben om op Zondag te reizen, bij eventueel verlof zooveel mogelijk vrijheid verleend worde om in plaats van Zondagavond Maandagmorgen naar hun ligplaats terug te keeren.

De Elzenga rapporteert over M 21 (Uitmoediging om deel te nemen aan de Conferentie tegen het Neo-Malthusianisme). De Synode besluit: 1e. hare sympathie te betuigen met het doel van de Vereeniging tot bestrijding van het N. Malthusianisme; 2e. zich te onthouden van de voorgestelde samenwerking met genoemde vereeniging, doch de Kerken op te wekken, uit eigen principieel en op eigen manier met alle kracht tegen de zonde van het N. Malthusianisme in te gaan;

3e. van dit besluit kennis te geven aan het Hoofdbestuur van bovengenoemde vereeniging. De Breukelaar rapporteert over Zendingrapport XIV B (Opleidingschool te Djogiacarta).

Besloten wordt: 1e. instemming te betuigen met de regeling door den docent in verband met zijn arbeid tot herziening der Javaansche Bijbelvertaling, onder goedkeuring van de Deputaten voor de Zending, getroffen;

2e. goedkeuring te hechten aan de overeenkomst die door den Docent met het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap is aangegaan ter zake van de te betalen vergoeding voor zijn arbeid tot herziening der Bijbelvertaling;

3e. met groote waardeering voor hunnen arbeid dank te betuigen aan de H.H. Ds. D. Bakker en J. Zuidema;

4e. eveneens dank te zeggen aan den Raad van Toezicht, de Afzonderlijke Vergadering van Dienaren des Woords en de Algemeene Vergadering voor wat deze colleges in het belang der Opleidingschool hebben verricht;

5e. alle tekeningen en verantwoordingen betreffende de Opleidingschool goed te keuren en de Deputaten voor de Zending voor hun arbeid in zake deze school te dechargeeren.

Derzelfde rapporteert over het Christelijk Javaansch Boekenfonds.

Besloten wordt: a. de handelingen der Deputaten tetrak van het Christelijk-Javaansch Boekenfonds goed te keuren, alsmede de te deze zake getroffen regeling;

b. aan de te benoemen Deputaten voor de Zending op te dragen, de voor deze zaak toekomende gelden voor het derde jaar ook te doen uitkeeren.

Vooruit rapporteert Z.E.W. over het financieel Verslag der Generale Zendingdeputaten.

Te dien aanzien wordt besloten: 1. Dank te betuigen aan de heeren Dr. W. Breukelaar, L. G. Weisz en F. D. Thijse voor den gewaardeerden arbeid door hen als quaestoren verricht.

2. Met waardeering voor hunnen arbeid eveneens dank te zeggen aan de heeren J. C. van Schaik, H. D. van Meijenfeldt en H. v. d. Grampel voor hetgeen zij in het belang der Zending deden.

3. De rekening en verantwoording betreffende de Generale Kas goed te keuren en de Deputaten voor de Zending te dechargeeren.

4. Al de Kerken ernstig op te wekken, van alle inkomsten voor de Zending zonder enige uitzondering 10 pCt. te storten in de Generale Kas.

5. De regeling der toetreding van br. J. Zuidema tot de Gouvernementspensioenregeling goed te keuren en de door de Generale Synode van 1905 bekrachtigde pensioenregeling voor br. Zuidema ongewijzigd te handhaven en de beslissing over pensioeverhoging thans te laten rusten en van dit besluit aan br. Zuidema kennis te geven.

6. De benoeming en instructie van quaestoren naar Art. 27 der Zendingorde op te dragen aan de te benoemen Deputaten voor de Zending.

7. Het bepaalde in Art. 18 alinea 2 der Zendingorde uit te voeren door aan de te benoemen Deputaten voor de zending dezelfde instructie betreffende het beheer der Generale Kas te verstrekken, die de Generale Synode van den Haag in navolging van die te Zwolle, Amsterdam, Utrecht en Arnhem aan hare Deputaten gaf; zie acta Generale Synode 1902 Art. 130.

8. Aan de te benoemen Deputaten voor de Zending op te dragen, het netto bedrag der bij de Generale Kas ingekomen gelden voor den arbeid onder de verstroode Gereformeerde te doen afdragen aan de voor dien arbeid te benoemen Deputaten;

9. aan de Algemeene Vergadering voor Art. 15 der Zendingorde dank te zeggen voor de ingediende taxatie van de waarde der gebouwen in Indië.

10. aan de te benoemen Deputaten voor de Zending op te dragen, des noodig in de komende drie jaren tweemaal een extra collecte uit te schrijven ten behoeve van de Generale Kas; en 11. de te benoemen deputaten voor de Zending te machtigen om ingeval van bestaande noodzakelijkheid ter voorkoming van stagnatie in den gang der zaken, kasgeld op te nemen voor trekking van de gezamenlijke Kerken tot een maximum van 110.000, gelijk dit eveneens is geschied o.a. door de Generale Synode van 1911 en die van 1914.

Prof. Dr. Hoog rapporteert verder over het Zendingrapport in het algemeen.

Besloten wordt:

1. De nog niet besproken handelingen der deputaten en alzo hun rapport in het algemeen goed te keuren;

2. deputaten decharge te verlenen voor al hun arbeid, voortzetter dit nog niet door u is geschied;

3. aan deputaten en inzonderheid aan de leden van het moderamen warmen dank te brengen voor hunnen zoo omvangrijken en bekeken-volven arbeid.

4. opnieuw twaalf generale deputaten te benoemen.

Br. Mulder rapporteert over punt J 7 van het Agendum (Rapport van Deputaten voor de correspondentie met de Buitenlandsche Kerken).

Besloten wordt: a. aan Deputaten voor de correspondentie met de Buitenlandsche Kerken den dank der Synode te brengen voor hunnen arbeid en hun rapport als Bijlage in de Acta op te nemen;

b. om 't antwoord van de Kerk van Góritia omtrent het afbreken van de correspondentie met de Oud-Geref. Kerken in het Graafschap Benheim en Oost-Friesland voor kennisgeving aan te nemen; aangezien het over de zaak geen genoegzaam licht verspreidt;

c. en de Deputaten een gelijk crediet te openen, als hun door de vorige Synode is toegestaan.

Ds. Van der Veen rapporteert over zaken, enkelen Kerken en personen rakend. De conclusies worden door de Synode aangenomen.

Dr. Dijk rapporteert over punt L. 1 (Archief). Besloten wordt:

1. onder dankzegging aan de Kerk van Amsterdam en den door haar benoemen archivar, weer opnieuw aan derzelven de zorg voor het archief toe te vertrouwen;

2. aan genoemde Kerk op te dragen alle maatregelen te nemen, die voor den goeden staat van het archief noodzakelijk zijn.

Vooruit rapporteert Z.E.W. over punt L. 2. Te dien aanzien wordt besloten:

door het moderamen der Generale Synode aan de Particuliere Synodes een schrijven te richten, waarin met allen nadruk wordt aangedrongen op de zorgvuldige bewaring van haar archief, en haar verzocht wordt mede te werken, dat in de classis in haar ressort voor de archieven de vereichte zorg worde gedragen.

Br. Knol rapporteert over punt M. 1 (Rapport van het Moderamen der Synode van 'a Gravenhage van 1911).

Besloten wordt: het Rapport, met dank aan de leden van het Moderamen der Generale Synode van 'a Gravenhage, goed te keuren.

Ds. Slayter brengt rapport uit over punt M. 6 (Grenswijziging Lisse en N. Vennep).

Besloten wordt:

1. Om in overeenstemming met het voorstel van de Particuliere Synode van N.-Holland, door de classen Haarlem en Leiden reeds ingestemd, de grenswijziging van de Gereformeerde Kerk van Lisse met die van Nieuw Gennepy goed te keuren.

2. Daarvan kennis te geven aan beide Kerken en aan de Particuliere Synoden van Noord-Holland en Zuid-Holland (Noord).

Ds. Góris rapporteert over punten M. 2, 2b en 3 (Rapport van de classis 'a Gravenhage betreffende de uingeschreven bededagen; verzoek der classis te dien aanzien; en voorstel van de Part. Synode van Grouningen). Besloten wordt:

De Synode besluit aan de classis 'a Gravenhage haren dank te betuigen voor het door haar verrichte en de opdracht aan genoemde classis te vernieuwen.

(Slot volgt.)

Kort Verslag van de vergadering der Classis Schiedam 5 September 1917 te Schiedam.

1. Ds. van Haerlingen opent met gebed, nadat gesongen is Ps. 43: 3 en gelezen Ps. 46.

2. De credentiaelen worden gelezen.

3. Moderamen: Ds. Schilder, *præsies*; Ds. Góris, *scriba*; Ds. Jonkers, *assessor*; Ds. Taal *adj. scriba*.

4. Nieuwen gelezen gearresteerd.

5. Ingekomen stukken.

6. Een particulier schrijven van enkele Geref. broeders inzake predikantstracumenten. Wordt voor kennisgeving aangenomen.

7. Rapport van de Dep. van de classis Schiedam voor de verzorging van em-predikanten, predikants-weduwen en weesen. Levert geen aanleiding tot verdere bespreking.

8. Begroting voor het boekjaar 1 Juli 1917 tot 30 Juni 1918 van de pensioengelden in de classis Schiedam.

9. Rapporten.

a. Part. Synode te Hellevoetsluis.

b. Kerkvisite.

c. Commissie tot verbetering van predikantstracumenten. Dit rapport met eindadvies gehoord, wordt aan deputaten opgedragen deze zaak in hunne kerken te bespreken, met het oog op Hoogvliet en Poortugaal.

De betrokken kerken kunnen de volgende vergadering der classis met een eventuele aanvraag komen. De commissie wordt met dank voor haar verrichten arbeid gechargeerd.

d. Archief-Deputaten a.h. rapporteeren hun monde van Ds. Vonk, dat het archief in orde bevonden is.

7. Inzake dienstverleening voor den geestelijken arbeid onder de militairen wordt besloten, dat classicaal te regelen, en wel iedere 3 maanden 2 predikanten. Voor ditmaal aangewezen Ds. van Anken en Ds. Berenda.

8. De benoemingen van deputaten voor het jaarboek worden medegedeeld.

9. Als scriba der classis wordt aangewezen Ds. Schilder, als *adj. scriba* Ds. Taal.

10. Onderzoek naar art. 41 D.K.O.

11. Mededeelingen van ingekomen collecten. Voor de volgende vergadering moeten gestuurd 2 collecten Theol. Faculteit V. U.

12. De rondvraag levert geen bijzonderheden.

13. De volgende vergadering wordt vastgesteld op Dinsdag 27 Nov. a.s. Aladan roepende kerk: Hoogvliet; *præsies* Ds. Sieders.

14. Lezing korte notulen.

15. De voorzitter sluit de vergadering, nadat de assessor in dankgebed is voorgegaan. Op last der classis voornoemd.

A. TAAL, *adj. scriba.*

Buitenland.

Zweden. Een vorstelijk woord.

De koning van Zweden heeft zijn volk op geroepen om op Zondag 26 Aug. een bedede, te houden. Hij deed dit met de volgende woorden: «Drie jaren gingen voorbij sedert het Zweedsche volk uitgenoodigd werd een boete- en bededag te houden en wel naar aanleiding van het uitbreken van den oorlog. Nog altijd wordt bloed met stroomen vergoten, en de nood wordt steeds grooter. Tot hertoe zijn wij door Gods genade van de rampen van den oorlog bevrijd gebleven. Het dreigend gevaar van een hongersnood is na den verkleinden regen geweken. Het beaamt ons daarvoor dankbaar te zijn. Een zwaar gericht gaat over de wereld. Laat ons met oprechte boetevaardigheid en zinnverandering bedenken wat tot onzen vrede dient. Op menigere wijze zijn waarheid, rechtvaardigheid en liefde in ons land in minachting gebracht. Het ergst is de lichthinnigheid en zelfzucht, waardoor men den nood van den naaste onverschillig voorbijgaat; ja er zelfs misbruik van maakt. De geest van verzet verzuimt de moeilijkheden van den tijd dien wij beleven. Met wederkeerig hulpebetoon en eendrachtig geduld moeten wij de steeds dreigender wordende beproevingen die ons wachten, dragen. Mochten wij het zout der gerechtigheid in ons hebben, onder elkaander vrede houden, elkaander lasten dragen en met een gereinigd hart God om den vrede smeeken. Bij de volken die door den oorlog worden gezeiterd, wordt onophoudelijk het verlangen naar vrede en een welverkeerde toekomst steeds sterker. Sterk in het vertrouwen in de hulp Gods, weigeren wij de heerschappij van het geweld te erkennen, welke tegenwoordig de teichten der afzonderlijke personen en der volken beperkt. In verscheidene landen heeft men den redelijken wil, de eenheid en de heerschappij der gerechtigheid sterker en vaster op te bouwen als voor deelen, zoo spoedig men tot bevestiging gekomen is en de zedelijke moed gesterkt is om aan het bloedvergieten een eind te maken. Goo zegene binnen en buiten ons land de krachten, die met overvaardigheid en met verstand recht en verzoenlijkheid aan de volken willen verzekeren. Zelfzuchtige pogingen verzwakken gebed en arbeid. Mocht de kracht van de liefde van Jesus onze harten en ons leven vervullen. Naarmate dit geschiedt, mogen wij in waarheid en met de hoop op verhooring den Heere om vrede smeeken, vrede in ons land en vrede voor alle volken. Wij bevelen ons allen bijzonderlijk in de genade van den Almachtigen God aan. Slot Stockholm, 13 Aug. 917. Gustaaf.»

Wij verblijden ons in dit vorstelijk gezegnis.

N.-Amerika. Verschiepte voor veldpredikers in N.-Amerika.

Tot eere van de Chr. Gereformeerde en Gereformeerde broeders in de nieuwe wereld moet gezegd worden, dat zij vol zijn voor de geestelijke verzorging van hen die als soldaten groefend worden, om straks naar het tooneel van den strijd in Frankrijk of elders te worden overgebracht. Men is er van overtuigd dat zij die uitrukken, geestelijke leidslieden moeten hebben en dat de kerken daartoe de hand aan den ploeg hebben te slaan. Ook van overheidswege worden daarvoor veldpredikers benoemd.

Het blijkt echter dat de eischen die gesteld worden aan hen die als veldpredikers zullen instroomen, zeer zwaar zijn.

Wij lezen daaromtrent in de (Amerikaansche) *Wachter*:

«In *The Banner* van den 19den Juli deelt de redactie mede, gehoord te hebben, dat vele van onze predikanten zich bereid verklaard hebben om naar de trainings-camps te gaan als kapelaan van de recruten, en indien het noodig mocht zijn, de manschappen zouden willen verspreiden over den oceaan. In Grand Rapids, en naar wij vermenen ook door den kerkeraad van E. glewood 1, worden pogingen aangewend om Geref. kapelaan als gesteld te krijgen.

Maar kapelaan te worden, schijnt verre van gemakkelijk te zijn. In *The Banner* wordt een schrijven opgenomen van Orville J. Nave, een «mensies-kapelaan» van het leger. Volgens hem zijn de vereischen voor het kapelaanschap hooger dan men zou denken. Hij zegt, dat iemand, die zich hiervoor aandient, de Deutsche en de Fransche talen moet kunnen spreken, en dat het een aanbeveling is, zoo hij ook het Italiaansch maching is. Rev. Orville is indertijd werkzaam geweest in de Philippinen. Hij kon zich niet bedienen van de Spaansche taal, en de arbeid viel niet gemakkelijk.

Verder denkt de schrijver, dat onafwijshare behoefte bestaat om op de hoogte te zijn van de eerste beginselen van de genees- en heilkunde ten einde in staat te zijn de eerste hulp te kunnen bieden op het slagveld, voordat een gewonde achter de gevechtslinie naar het hospitaal gebracht kan worden.

Bij een lawyer dient hij te nemen een cursus in court procedure, om na te gaan het verhoor van getuigen, de rechten van de aangeklaagden enz. Vele gevangenen verzoeken den kapelaan om hen in den kerkeraad te verdedigen. En zij behooren in staat te zijn